

на душу населення, підвищення середньої зарплати до 500 євро, збільшення тривалості життя 74 років за рахунок кращої якості медицини, освіти та екології. І все це це завдяки істотному підвищенню соціальних стандартів. [3]

Отже, на сьогоднішній день система соціального захисту в Україні потроху набуває рис, характерних для країн з ринковою економікою. Але все ж вона продовжує зберігати окремі риси радянської системи і за своїми параметрами поки що не відповідає Європейським стандартам соціального захисту: реформування системи не має достатнього системного та цілеспрямованого характеру. Зазначені проблеми реалізації соціального захисту потребують негайного вирішення у найближчій перспективі. Міжнародне партнерство і участь міжнародних організацій допоможе переглянути соціальну політику держави, зокрема в питаннях посилення контрольних функцій держави за процесом ефективного розподілу витрат від усіх рівнів економіки задля підвищення показника якості життя населення, а отже всієї системи соціального захисту в Україні.

Список використаних джерел

1. Лібанова Е.М., Курило І.О. Соціально-демографічна політика в Україні у контексті принципів програми дій МКНР (1994 р.)/ Демографія та соціальна економіка. –2009. – №2 (12). –К., 2009.
2. Лібанова Е.М. Соціальні проблеми модернізації української економіки/ Демографія та соціальна економіка. – 2012. – №1 (17). – К., 2012.
3. Програма модернізації України - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://modernization.fru.org.ua/ua/>

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ ЦІЛЮВИХ ФОНДІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

*Письменний Віталій Валерійович
к.е.н., доц. каф. фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільського національного
економічного університету
e-mail: v.pysmennyi@tneu.edu.ua*

Специфічним інститутом в системі місцевих фінансів України є цільові фонди, утворені місцевими радами. Їх кошти мають чітко визначене спрямування та витрачаються на задоволення потреб соціально-економічного

розвитку територіальних громад. Таке функціонування цільових фондів можна розглядати як один із засобів переведення місцевої політики на здорову основу, адже надання місцевій владі компетенції зі створення обумовлене ідеєю розширення дохідної частини місцевих бюджетів. Водночас складний механізм формування їх ресурсної бази створює додаткові перешкоди для фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування.

Першим джерелом, яке викликає чи не найбільше сумнівів при його мобілізації до цільових фондів, є добровільні (благодійні) внески та пожертви юридичних і фізичних осіб. Мова йде про те, на скільки витримано добровільний характер при мобілізації таких коштів (у цьому випадку складно довести припущення про зловживання місцевої влади, так як це потребує ґрунтованого вивчення і доказів). Наприклад, проблемною видається практика формування цільового фонду соціально-економічного розвитку м. Тернополя за рахунок добровільних внесків, яких у 2012 р. надійшло в сумі 352,2 тис. грн., а в 2015 р. – вже 1,6 тис. грн. [1].

Сплата добровільних внесків, головним чином, залежить від морально-етичних імперативів розвитку громадянського суспільства, його прагнення брати участь у фінансовій підтримці проектів і заходів, які реалізують органи місцевого самоврядування. На жаль, зміст таких джерел носить дещо інших підтекст, як-от плати за надання або виконання тих чи інших благ та послуг (тут варто провести паралель з коштами, залученими в підприємств на договірній основі). Вважаємо, що цільове спрямування добровільних внесків має визначатися надавачами таких коштів, натомість місцева влада лише слідкувати за цим і забезпечувати їх ефективно використання.

Другий момент, на який потрібно звернути увагу в контексті реформування інституту цільових фондів органів місцевого самоврядування – висока диверсифікація такого ресурсу як залучення на договірній основі коштів підприємств, установ та організацій усіх форм власності. Наприклад, в структурі цих джерел до цільового фонду соціально-економічного розвитку м. Тернополя передбачено перелік із близько 10 найменувань: від коштів,

внесених згідно договору “Про погодження самочинного будівництва на території міста Тернополя” до плати за здійснення торгівлі в інших місцях, крім ринків [2].

Аналіз практики формування цільових фондів в інших територіальних громадах свідчить про відсутність настільки широкого переліку доходів (практично всюди зустрічаються благодійні внески, кошти самооподаткування й інші надходження). Це ще раз говорить про необхідність законодавчого закріплення положення про цільові фонди, утворені місцевими радами, що дасть змогу легалізувати ті чи інші джерела і зняти питання щодо тиску місцевої влади при прийнятті рішення про їх впровадження. Адже при веденні певного виду діяльності суб’єктів господарювання формально змушують сплачувати ряд платежів, що неприпустимо з правової точки зору.

Чи не найбільший дисонанс в розвитку інституту цільових фондів викликає низькі обсяги надходження окремих джерел – від декілька сотень до декілька тисяч гривень. Наприклад, у цільовому фонді соціально-економічного розвитку м. Тернополя це стосується коштів на фінансування робіт по благоустрою та впорядкуванню міських кладовищ. Цей ресурс справляється ще з 1999 р. на виконання місцевого референдуму в сумі однієї гривні з кожного повнолітнього мешканця. Для зменшення витрат на мобілізацію його та інших фіскально не значимих платежів необхідно переглянути необхідність їх впровадження.

Аналогічно мова йде про інші джерела доходів, не заборонені чинним законодавством, обсяги надходження яких не лише мало помітні для цільових фондів, а й не прозорі в механізмі впровадження. Адже для справляння цих ресурсів місцеві ради додатково до положення про цільовий фонд приймають відповідні рішення. При цьому в одних територіальних громадах такими надходженнями можуть бути кошти на відшкодування витрат на копіювання документів, кошти, які надходять від страхування комунального майна, в тому числі за участь у конкурсі, або, навіть, помилково зараховані кошти, натомість в інших – цей перелік може бути значно ширший.

Таким чином, функціонування інституту цільових фондів органів місцевого самоврядування показало наявність багатьох невирішених проблем в частині формуванні ресурсної бази, як наслідок – він не несе вагомий вплив на соціально-економічний розвиток територіальних громад. При цьому питання щодо скасування таких фондів або перегляду складу джерел їх формування наводить на все таки позитивну відповідь. Утім, якщо розвивати інститут цільових фондів в Україні, то на потужній фінансово-економічній основі із впровадженням бюджетоутворюючих джерел, які забезпечать його достатність та стабільність.

Список використаних джерел

1. Звітність про виконання бюджету м. Тернополя за 2011–2015 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rada.te.ua/app/webroot/files/Rishennia_sesiii.
2. Положення “Про цільовий фонд соціально-економічного розвитку м. Тернополя” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.te.ua/app/webroot/files/file/7_06_2007.doc.

ПРОГНОЗУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬГОСППІДПРИЄМСТВ

*Проценко Наталія Миколаївна
к.е.н, доц. кафедри економічної
кібернетики Харківського національного
аграрного університету імені
В.В. Докучаєва
e-mail: pronatanic@mail.ru*

В останні роки інтерес до методів моделювання пов’язаний з посиленням інтересу до логіки науки взагалі, і відбувається це з усе більшим розумінням того, що аналіз використовуваних в дослідженнях методів не є чимось зовнішнім по відношенню до науки, а є необхідною умовою її розвитку.

Розвиток системи технічного потенціалу сільського господарства багато в чому визначає розвиток економіки як окремого регіону, так і країни в цілому. Тому ідентифікація та апроксимація відповідних залежностей являє собою актуальну задачу інформаційно-аналітичного забезпечення управління аграрною економікою підприємства, регіону, країни.